

УДК 747:338.46(477)"1991/2025"

ЕВОЛЮЦІЯ ПОСЛУГИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ В УКРАЇНІ (1991–2025)

САНІНА Катерина

Київський національний університет технологій та дизайну,
Design Advice and Help Club, Київ, Україна
saninaburo@gmail.com

У роботі виявлено основні етапи розвитку дизайну інтер'єру в Україні як послуги. Охарактеризовано зародження професії дизайнера інтер'єру (1990-ті рр.), формування ринку послуг дизайну інтер'єру та інституціоналізації професії (2000-ні рр.), становлення ідентичності та професійної етики, інтернаціоналізації українського дизайну інтер'єру (2010-ті рр.), виклики воєнного та повоєнного часу (з 2022 р.).

Ключові слова: дизайн інтер'єру, послуга дизайну інтер'єру, історія дизайну, дизайн в Україні.

ВСТУП

Поняття дизайну інтер'єру в Україні формувалося в унікальних історичних та соціальних обставинах. У радянський період інтер'єр здебільшого мав стандартизований характер, обмежений політичними та економічними умовами, і не передбачав індивідуального замовлення або авторської розробки. З проголошенням незалежності у 1991 році розпочався новий етап — зростання інтересу до естетики житла, розвитку приватної власності та відкриття України для світових ринків і культурних впливів. Це стало точкою відліку для трансформації дизайну інтер'єру з ремісничого або будівельно-декоративного компоненту в окрему професійну послугу.

Упродовж трьох десятиліть послуга дизайну інтер'єру зазнавала суттєвих змін: від поодиноких прикладів «євроремонту» до системного проектування приватних та комерційних просторів. Із розвитком ринкової економіки, інформаційної інфраструктури та освітніх можливостей, зросла потреба у спеціалізованих фахівцях, здатних поєднувати функціональність, візуальну привабливість, інженерні рішення й етичну відповідальність перед замовником і суспільством.

Станом на 2025 рік дизайн інтер'єру в Україні — це комплексна сфера, що включає проєктні, технічні, естетичні, соціальні та емоційні аспекти. Він виконує не лише репрезентативну, але й терапевтичну, культурну та гуманітарну функцію, особливо в умовах повномасштабної війни.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є аналіз трансформації послуги дизайну інтер'єру в Україні від 1991 до 2025 року, що включає визначення хронологічних етапів розвитку галузі, опис зміни ролі дизайнера та очікувань замовників,

дослідження впливу соціально-економічних чинників, зокрема наслідків війни після 2022 року, а також фіксація поточного стану індустрії.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У 1990-ті роки в Україні відбувається зародження професії дизайнера інтер'єру. Інтер'єрний дизайн сприймається як статусна розкіш. У цей час відсутнє розуміння професії, бракує освіти, стандартів і медіа. Виникає феномен «євроремонту». Дизайнери переважно самоучки або архітектори, що працюють у новому контексті. Ринок не сформований, але закладаються перші основи професійної діяльності [1].

2000-ні роки характеризуються появою дизайн-студій та інституалізацією діяльності дизайнера інтер'єру. Формуються перші приватні студії та ринок комплексних послуг. Починається розмежування професійних ролей. В університетах відкриваються профільні кафедри, виникають освітні курси. Зростає інтерес до світових трендів. Запроваджується державне кодування діяльності у КВЕД, з'являються перші галузеві публікації. Професія поступово набуває чіткості й суспільного визнання [2].

Період 2010-тих можна охарактеризувати як усвідомлений дизайн і нова ідентичність. Клієнти починають цінувати функціональність і комфорт. Змінюється етика професії, зростає значення психології простору. Виникає «український стиль» – поєднання традицій і сучасного мінімалізму. Інфраструктура галузі розширюється: конкурси, події, онлайн-ресурси. З'являються яскраві приклади студій, які здобувають міжнародне визнання. Спільноти дизайнерів відіграють важливу роль у підтримці й розвитку професійної культури.

Після 2022 року, у воєнний і післявоєнний час, дизайн інтер'єру в Україні продовжує розвиватись. Повномасштабна війна перетворює дизайн на інструмент адаптації, безпеки та психологічної підтримки. Змінюється фокус на утилітарність, стійкість, етичність. Зростає значення інклюзивного й соціального дизайну. Водночас українські дизайнери набувають глобального визнання, беручи участь у світових виставках. Війна стимулює солідарність у професійній спільноті, посилює внутрішній ринок як культурну відповідь на кризи [3].

В поточному стані (2025) дизайн інтер'єру в Україні є сформованою індустрією. Послуга дизайну інтер'єру інтегрована в економіку та будівельну сферу. Ринок представлений повним спектром послуг, від ескізу до комплектації. Дизайнери працюють із дотриманням норм, володіють сучасними інструментами й навичками проектного менеджменту. Сформовано галузеву етику, закріплено стандарти професійної поведінки. Професійна освіта адаптована до міжнародних вимог. Українські дизайнери є частиною глобального фахового простору.

ВИСНОВКИ

Дослідження розвитку послуги дизайну інтер'єру в Україні у період з 1991 по 2025 рік демонструє глибоку динаміку становлення професії як соціального інституту. У 1990-х роках вона ще не мала чітких меж: домінували інтуїтивні рішення, імпровізація та запозичення західних практик. Проте вже у 2000-х роках з'явилися перші спроби формалізувати послугу: відкрилися студії,

зростала роль освітніх програм і галузевих медіа, з'явилися стандарти й професійне самовираження. У 2010-х український дизайн сформував власний характер, підкріплений філософією свідомого простору та локальними культурними кодами.

Після 2022 року дизайн інтер'єру набув нових значень. У відповідь на гуманітарну кризу та військові загрози він став інструментом стабілізації, адаптації, турботи та національної стійкості. Простір перестав бути лише про комфорт – він перетворився на захист, опору, символ внутрішньої сили. Саме в цей період українські дизайнери змогли переосмислити етику своєї професії, долучитись до відбудови країни та заявити про себе на глобальному рівні.

Станом на 2025 рік ми спостерігаємо, що інтер'єрний дизайн в Україні: має чітку професійну ідентичність; забезпечує функціональні, культурні та емоційні запити суспільства; дотримується сучасних норм і етичних стандартів; є активною частиною міжнародної спільноти; готовий відігравати ключову роль у післявоєнному відновленні країни.

Отже, послуга дизайну інтер'єру – це не лише результат змін у стилі чи технологіях, а індикатор соціальної зрілості, економічної стабільності та культурної самоідентифікації. Українська модель дизайну сьогодні — це приклад того, як креативні індустрії можуть відповідати на виклики часу та трансформувати кризу у потенціал розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хочу стати дизайнером: про досвід для студентів, мобільність роботи та потрібні навички. *Budni Robota*, 2020. URL: <https://budni.robota.ua/news/hochu-staty-dyzaaynerom>
2. Стан розвитку дизайну в Україні : звіт за результатами дослідження. Український культурний фонд. Львів, 2019. URL: https://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Ukrainian_Design_Monitoring_PPV_2019_UA.pdf
3. Воєнні рейки українського дизайну: творчість як маніфест. *Pragmatika Media*, 2023. URL: <https://pragmatika.media/voieni-reiky-ukrainskoho-dyzainu-tvorchist-iak-manifest>

SANINA K.

THE EVOLUTION OF INTERIOR DESIGN SERVICES IN UKRAINE (1991–2025)

The paper identifies the main stages of interior design development in Ukraine as a service. It characterizes the emergence of the profession of interior designer (1990s), the formation of the interior design services market and the institutionalization of the profession (2000s), the establishment of identity and professional ethics, the internationalization of Ukrainian interior design (2010s), and the challenges of wartime and post-war periods (since 2022).

Keywords: interior design, interior design service, design history, design in Ukraine.